

עין משפט
נר מצוה

סדר א' מ"י פ"ד מהל' כלי המקדש הלכה יד:
סח ב' מ"י פט"ו מהל' סגנות הלכה ז:
סו ג' מ"י פ"א מהלכות עבודת יוה"כ הלכה ג:
סז ד' מ"י פ"ו מהלכות צית הצמירה הלכה טו ופ"ז שם הלכה יד ופ"י מהלכות מעשה הקרצנות הלכה ה:
סח ה' מ"י פ"ו מהלכות צית הצמירה הלכה טו ופ"י מהלכות מעשה הקרצנות הלכה ג ופ"א שם הלכה ה:

ליקוטי רש"י

[נדפס בסוף המסכת]

רבינו חננאל

עד שלא יאמר שחקו בי יהודים והטילו שם אשתי בתורתם. רשב"ג^(א) אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית. מנא הני מילי א"ר יוחנן דכתיב יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם מיפירתו של יפת. כלומר ממבחר בניו של יפת והיא כתיבת יין יהיו באהלי שם שהם בני ישראל. א"ר אבהו א"ר יוחנן הלכה כרשב"ג: [מתני'] אין בין כהן משוח בשמן המשחה למרובה בגדים כו'. מנא לן דכתיב אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם וגו'. פי' מרובה בגדים בבית שני שלא היה להם שמן המשחה היה מתמנה כ"ג בלבישת ח' בגדים לפי שכל זמן שהיה הדיוט היה משמש בד' בגדים לבש עוד ד' ונתרבה בד' אחרים נעשה כ"ג לפיכך נקרא מרובה בגדים. וזה מפורש בתלמוד בהוריות פ' ב' משוח בשמן המשחה בבית הראשון מרובה בגדים בבית האחרון. ואמר ה' בדרים היו בית הראשון גדול מן האחרון. ואלו הן אש וארון ואורים ותומים ושמן המשחה ורוה"ק ושאר כל הענין. הא לענין פר' יוה"כ כדכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר וגו'. ועשירית האיפה כדכתיב זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו וגו'. ומפורש בתורת כהנים שכל כהן מביא עשירית האיפה מדכתיב ובניו מרבין אפי' הדיוסות וכ"ש מרובה בגדים. מתני' דלא כר"מ דתני מרובה בגדים מביא פת הבא על כל המצות ואקשינן אימא סיפא אין בין כהן משמש לכהן שעבר כלומר שנפסל במום או בזולתו אלא פר' יוה"כ ועשירית האיפה שהכהן המשמש הוא המביא משלו וזה שעבר לא. לאל כלל דבריהם זה זה שוין אתאן לר' מאיר דתני אירע בו פסול לכהן גדול ומינו אחר תחתיו כו' ופרקי רב יוסף מתני' רבי היא רישא סבר לה כרבנן סיפא סבר לה כרבי מאיר: [מתני']

ואוקימנא כעין פסחים והן חובות הקבוע להן זמן. ומפורש בסוף פרק חטאת ובסוף שחיטת קדשים בתוספתא אלו דברים שבין במה גדולה לקטנה קרן וכבש ויסוד וריבוע וכיור וכנו בבמה גדולה ולא קטנה. (ב) חזה ושוק ועור העולה לבעלים בבמה קטנה. אבל נותר זמן וטמא זה וזה שוין. איזו היא במה גדולה (ג) בשעת איסור במה [שהיה] אהל מועד

ט:

אין בין כהן משוח למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות. פירוש פר כהן משוח שחטא בשוגג דעשה אחת מכל מנזות ה'

אשר לא תעשינה ואשם צדצר שזדונו כרת אצל לא מיירי צפר העלם דצר של צצור דכתיב ציה הכהן המשיח^(ב) (יחטא) דהא מרצין צת"כ^(ג) (ג) ואפילו כהן הדיוט יכול להציאו וכל שכן מרוצה צגדים: **אין** בין כהן המשמש לבין שעבר אלא פר יום הבפורים. קשה אמאי נקט לכהן שעצר דהא אפילו ציוס שאירע צו פסול לכהן המשמש ושמש זה תחתיו הוי חילוק זה שהפר צא מן המשמש אע"פ שאין משמש כדאי צירושלמי^(ד)

ואם כן הוה ליה למימר צין הכהן המשמש לכהן שיעצור וי"ל דאי נקט לאותו שיעצור הוה משמע הא לאותו שעצר כצר דהוי צכל שנה^(ה) יש הרצה חילוקים ציניהם משום הכי נקט לאותו שעצר לאשמועינן דאף צדידיה ליכא חלל חילוק זה וא"ת למאי דפרישית שהפר הוי מאותו שאירע צו הפסול אע"ג שאין משמש ח"כ קשיא מהא דאמר סוף פ"ק דשזעות (דף יז.) אשר לו ולא משל אחיו הכהנים ואדרצה היה לו לומר ולא מאותו המשמש תחתיו דהוי רצותא טפי ושמא משום דהוי מלתא דלא שכיחא שצקיה ונקט מידי דשכיח כל שנה וההיא נמי דהקומץ רצה (מנחות דף יט.) דקאמר דגלי רחמנא שחיטה צצעלים לא קשה לפירושינו (ז) דשרי דכיון דזכי ליה רחמנא הוי כאליו מקדש משלו: **ולא** לבין הדיוט משום מעלין בקדש וכו'. קשיא למה ליה האזי טעמא חיפוק ליה דכיון דראוי לכהן גדול אי לאו משום איצה ח"כ אינו יכול לשמש צארצה צגדים משום דהוה ליה מחוסר צגדים^(ז) ויש לומר דמשום האזי טעמא לא היינו מקפידין כיון דעל פי צית דין^(ט) הוא אי לאו טעמא דמעלין:

מני רבי שמעון היא דאמר אף צבור לא הקריבו. נראה דכיון דמוקמינן למתני' כרצי שמעון ח"כ סיפא נמי אחיא כוותיה דקתני זה הכלל כל הנידר ונידצ קרצ צצמה וקשה דהא מירות דהוי דצר הנידר ונידצ כדאמרין צפרק שני דתמורה (דף יד: ושם) ואפילו הכי אית ליה לר' שמעון פ' צתרא דוצחים (דף קח. ושם) דמנחות וניירות אין קרצ אפילו צצמה גדולה וי"ל דהכי מיפרשא מתניתין זה הכלל כל הנידר ונידצ שקרצ צצמה גדולה כגון עולה ושלמים ליחיד קרצ צצמה קטנה וכל שאינו נידר ונידצ ואע"פ שקרצ צצמה גדולה אין קרצ צצמה קטנה אצל מודה הוא דיש נידר ונידצ שאין קרצ לא צצמה גדולה ולא צצמה קטנה^(י): שמעתי

הבא והבא לא קרב: מתני' ^(א) אין בין שיצה לירושלים אלא שבשיצה אוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל הרוואה יובירושלים לפנים מן החומה וכאן וכאן יקדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים קדושת שילה יש

מתניתין דהא אמרי^(ב) כל שהצצור מקריצין צאהל מועד שצמדצר מקריצין צאהל מועד שצגלגל דהיא צמה גדולה ואפילו פר העלם דצר ומתניתין קתני פסח וכיוצא צהן: **מתני'** בכל הרוואה. צכל מקוס שיוכל לראות משס את שילה וצפרק צתרא דוצחים^(ג) יליף טעמא:

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

לא חמד אחד מהם נשאתי. שלא יאמר חמור לא לקח אצל חפץ אחר לקח: דהאיר לכל העמים. שאם לא כן יאמר צן נח מותר צע"ו ומדרשו (ע"ז נה.) להחליקין^(א) צדצרים כדי לטורדן מן העולם: אשר לא ציויתי לעובדם. שאם לא

שיהיו ויאמר ח"כ אלהות הן שעל כורחו נצראו: וכתבו. צמקוס ואת הארנצת ואת נעירת הרגלים לפי שדיה קצרות וקטנות מרגליה: פייתו של יפת. הוא לשון יוין לשונו יפה משל כל צני יפת: **מתני'** מרובה בגדים. כהנים ששימשו צצית שני ואף צצית ראשון מימות יאשיהו ואילך שנגנו צלוחית של שמן המשחה^(ב): פר הבא על כל המצות. כהן משוח שהורה היחר צדצר שזדונו כרת^(ג) ועשה כהוראתו^(ד) מציא פר שנאמר חס הכהן המשיח יחטא לאשמת העם וגו' (ויקרא ז): כהן המשמש. כגון^(ה) שאירע צו פסול ומינו אחר תחתיו ועצר פסולו וחזר לעצודתו והעצירו הצא תחתיו הראשון קרוי משמש והשני עצר: אלא פר יוה"כ. שאזי אפשר להציא שנים וכן עשירית האיפה חציתי כהן [גדול] שצכל יוס שאזי אפשר להציא שנים: **גמ'** הא כל דבריהן זה וזה שוין. ואם צא להקטיר או לעצוד שום עצודה משמש צצמונה צגדים כהן שעצר ככהן המשמש: כל מצות כהונה גדולה עליו. משמש צת' צגדים לא פורע ולא פורס ומנווה על הצמולה ומזוהר על האלמנה ומקריצ אונן^(ז): ואינו^(ח) ראוי. לשמש לא צצמונה צגדים ככהן גדול ולא צארצה ככהן הדיוט: רבי היא. וסתמא אליצא דנפשיה: ונסיב ליה אליבא דתנאי. צמרוצה צגדים סצר לה כרצנן וצכהן שעצר סצר לה כר' מאיר: **מתני'** אין בין במה. אין הפרש צצעת היחר הצמות צין צמה גדולה זה מוצח של משה צעודו צנוצ וגצעון: לבמה קטנה. מוצח של יחיד שכל יחיד ויחיד עושה צמה לעצמו: קרב בבמה. קטנה: כל שאינו נידר ונידב כו'. צוצחים^(ט) יליף לה צפרק צתרא: **גמ'** פסחים ותו לא. והא קתני סיפא כל שאינו נידר ונידצ אינו קרצ צצמה קטנה ואילו צגדולה היו מקריצין קרצנות לצור תמידין ומוספין וקא ס"ד דאף חוצות לצור שאין קצוע להן זמן היו קריצין צה כגון פר העלם דצר של צצור ושעירי ע"ו:

בעין פסחים. וכל חוצות הקצוע להם זמן כפסחים: **מני^(י)**. מתניתין דקתני דצמה קטנה אין קרצ צה שום חוצה ואמר דצמה גדולה לא עדיפא מיניה חלל צחוצות הקצוע להן זמן: ר' שמעון היא. דאמר צפרק צתרא דוצחים אף צצור לא הקריצו צצמה גדולה שום חוצה חלל פסחים וחוצות הקצוע להן זמן אצל חוצות שאין קצוע להן זמן כגון פר העלם דצר ושעירי ע"ו. הכא והכא לא קרצ אצל כרצנן דהתם לא מתוקמא

הנהגות וצינונים

[א] בכת"י ובע"י הגירסא אי הכי גומר ומגוג צמי (ותיבת "ואימא" ליתא): [ב] צ"ל **אלא** א"ר וכן גי' (גליין): [ג] בכת"י **המשמש** (וכ"ה ברש"י ובתוס'): [ד] בכת"י אוקימתא: [ה] בכת"י וראשונים ומני: [ו] ברש"י שבע"י שהחליקין (וכמו בגמ' שם): [ז] בכת"י כהן גדול (במקום תיבת "כגון"): [ח] צ"ל **אינו** (ממ"נ): [ט] צ"ל ומני (ממ"נ), וכ"ה בדפו"י, ועיין רש"י: [י] צ"ל דהיינו בכל השנה (רש"ש):

תורה אור השלם

א) וַיַּחַד לַמִּשְׁחָה מֵאֹר וַיֹּאמֶר אֵל יי אל תִּפֶּן אֵל מִנְחָתְכֶם לֹא חֲמוּד אֶחָד מֵהֶם נִשְׁאֲתִי וְלֹא

הַרְעִיתִי אֶת אֶחָד מֵהֶם: [במדבר טו, טו] (ב) וּפָן תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשְּׁמַיְמָה וְרֵאִיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הַיָּרֵחַ וְאֶת אֵת הַכּוֹכָבִים כֹּל צֶבֶא הַשָּׁמַיִם וְנִדְחָתָ וְהַשְּׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וְעַבַּדְתָּם אֲשֶׁר חֶלֶק יי אֱלֹהֶיךָ כֹּל הַשָּׁמַיִם: [דברים ד, יט] (ג) וְלֹא תַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהֶם וַיִּשְׁמֹשׂ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל צֶבֶא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי: [דברים יז, ג] (ד) וְאֶת הָאֲרֻנָּת בִּי מַעֲלַת גִּדְּהָ הוּא וַיִּקְרָהּ לֹא הַפְּרִסָּה מִמָּהָה הוּא לָכֵם: [ויקרא יא, יו] (ה) יַפֶּת אֱלֹהִים לִפְתָּ וַיִּשְׁכֵּן בְּאַהֲלֵי שָׁם וַיְהִי כַּגֵּזֶן עֹבֵד לָמוֹ: [בבאישת מ, כו] (ו) אִם תִּכְפֹּהן הַמִּשְׁחִי יַחֲפֹא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהַקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פֶּר בֶּן בֶּקָר תָּמִיד לַיי לַחֲטָאת: [ויקרא ד, ג]

מסורת הש"ס
עם הוספות

[א] [יומא דף ט: ע"ש], (ב) הוריות דף יא:, (ג) הוריות יב, (ד) ג"ז שם: [יומא יב: [מוספתא יומא פ"א], (ה) [לקמן כא: יומא יב: וש"נ], (ו) [כ"ה ז: וש"נ], (ז) ע"י עוד בסוגיא דהוריות שם, (ח) זמנים קח. קית. ע"ש, (ט) [זמנים דף קח:], (י) [תמורה דף כא:], (כ) הוריות יב, (ל) שם ח., (מ) שם ר:, (נ) יומא עג., (ס) קיד:, (ע) יקח:, (פ) ויקרא ד טז, (צ) ע"י דבורא דחובה פרשתא ג ה"ו ובמלבי"ם ריג, (ק) יומא פ"א ה"א ועיין תוספות ישנים יומא יב: ד"ה שני, (ר) זבחים יח, (ש) [ע"י מוס' יומא יב ע"ב ד"ה כהן פירושם], (ת) [וע"ע מוס' פסחים לח: ד"ה זאת אומרת].

הנהגות הב"ח

(א) גמ' וכתבו לו במקום את הארנבת חלל נעירת: (ב) שם הלכה כרשב"ג ואמר ר' אבהו אמר ר' יוחנן מ"ט: (ג) תוב' ד"ה אין צין כהן משוח וכו' דאפילו כהן הדיוט: (ד) ד"ה אין צין כהן המשמש וכו' קשה לפירושינו היכי שחיט דכיון דזכי:

גליון הש"ס

גמ' מפני שאשתו צירושלמי וכן צמ"ר פ' שמיני אחא דלמו של חלמי ארנצחא שמה: שם מעשה בר' יוסף בן אדלם. ע"י מוס' ישנים יומא דף כא ע"א ד"ה ולא אירע קרי: שם אמר רבי היא ונסיב דה אליבא דתנאי. ר"ה דף ז ע"צ שזעות דף ז ע"א מולין דף פד ע"א ודף קד ע"א הוריות דף יב ע"צ: תוב' ד"ה אין בין כהן משוח וכו' פר כהן משוח. ע"י יומא דף נז ע"א מד"ה אזי נלמיסה ונקדושין דף לו ע"צ צפנטי" ד"ה אי לפניס וצמוס' ד"ה אי לפניס:

הנהגות וצינונים

[א] בכת"י ובע"י הגירסא אי הכי גומר ומגוג צמי (ותיבת "ואימא" ליתא): [ב] צ"ל **אלא** א"ר וכן גי' (גליין): [ג] בכת"י **המשמש** (וכ"ה ברש"י ובתוס'): [ד] בכת"י אוקימתא: [ה] בכת"י וראשונים ומני: [ו] ברש"י שבע"י שהחליקין (וכמו בגמ' שם): [ז] בכת"י כהן גדול (במקום תיבת "כגון"): [ח] צ"ל **אינו** (ממ"נ): [ט] צ"ל ומני (ממ"נ), וכ"ה בדפו"י, ועיין רש"י: [י] צ"ל דהיינו בכל השנה (רש"ש):

תורה אור השלם

א) וַיַּחַד לַמִּשְׁחָה מֵאֹר וַיֹּאמֶר אֵל יי אל תִּפֶּן אֵל מִנְחָתְכֶם לֹא חֲמוּד אֶחָד מֵהֶם נִשְׁאֲתִי וְלֹא

הַרְעִיתִי אֶת אֶחָד מֵהֶם: [במדבר טו, טו] (ב) וּפָן תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשְּׁמַיְמָה וְרֵאִיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הַיָּרֵחַ וְאֶת אֵת הַכּוֹכָבִים כֹּל צֶבֶא הַשָּׁמַיִם וְנִדְחָתָ וְהַשְּׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וְעַבַּדְתָּם אֲשֶׁר חֶלֶק יי אֱלֹהֶיךָ כֹּל הַשָּׁמַיִם: [דברים ד, יט] (ג) וְלֹא תַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהֶם וַיִּשְׁמֹשׂ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל צֶבֶא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי: [דברים יז, ג] (ד) וְאֶת הָאֲרֻנָּת בִּי מַעֲלַת גִּדְּהָ הוּא וַיִּקְרָהּ לֹא הַפְּרִסָּה מִמָּהָה הוּא לָכֵם: [ויקרא יא, יו] (ה) יַפֶּת אֱלֹהִים לִפְתָּ וַיִּשְׁכֵּן בְּאַהֲלֵי שָׁם וַיְהִי כַּגֵּזֶן עֹבֵד לָמוֹ: [בבאישת מ, כו] (ו) אִם תִּכְפֹּהן הַמִּשְׁחִי יַחֲפֹא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהַקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פֶּר בֶּן בֶּקָר תָּמִיד לַיי לַחֲטָאת: [ויקרא ד, ג]